

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6Co/81/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8814208391
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 05. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Straka
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8814208391.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Straku a členov senátu JUDr. Michala Boroňa a JUDr. Viery Kandrikovej v spore žalobcu: M. U., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom XXX XX M. XX, právne zastúpený JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom ul. Sov. hrdinov 163/66, Svidník, p r o t i žalovanému: Poštová banka, a.s., so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890, právne zastúpený AK Antol, s.r.o., so sídlom Kupeckého 2542/72, 902 01 Pezinok, IČO: 47 257 024, o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 4C/196/2014-121 zo dňa 14.02.2017 takto

rozhodol:

Zrušuje sa rozsudok a vec sa vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvej inštancie“) žalobu zamietol. Žalovanému proti žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %.
2. Rozhodnutie právne odôvodnil podľa § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1 až 3, § 54 ods. 1 a 2, § 41, § 657, § 3, § 37 ods. 1, § 39, § 551 ods. 1 a 2, § 524 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2, § 2 ods. 1 písm. a) a b) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch.
3. V odôvodnení uviedol, že Žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 23.9.2014 domáhal určenia neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy č. XXXXXXXXXXXX zo dňa XX.X.XXXX.
4. Zo zmluvy o úvere - pôžičky na bývanie uzavretej medzi žalobcom ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom zo dňa 28. 5. 2012 je zrejmé, že žalobcovi bol poskytnutý úver - pôžička na bývanie vo výške 9.000,- eur, ktorý sa žalobca zaviazal uhrádzať v mesačných splátkach po 105,27 eur a po pripočítaní poplatku za správu účtu 106,93 eur.
5. Súčasťou formulárovej zmluvy je aj drobným písmom v závere textu v bode 4.8 formulára uvedené, že dlžník ako aj každý spoludlžník a vlastník nehnuteľnosti, a to každý z nich osobitne, podpisom tejto zmluvy uzatvára s bankou dohodu o zrážkach zo mzdy podľa § 551 Občianskeho zákonníka v platnom znení, ktorá je zabezpečením pohľadávky banky vzniknutej zo zmluvy. Banka ako veriteľ je oprávnená sa domôcť uspokojenia celej svojej pohľadávky voči dlžníkovi, spoludlžníkovi a vlastníkovi nehnuteľnosti zo zmluvy pravidelnými mesačnými zrážkami zo mzdy alebo iného príjmu vo výške splátky, najviac však vo výške prípustnej podľa príslušných právnych predpisov, a to až do úplného zaplatenia pohľadávky banky.
6. Z listu označeného ako žiadosť o realizáciu dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa 10. 02. 2014 adresovaného zamestnávateľovi žalobcu, vyzval žalovaný zamestnávateľ žalobcu na okamžité zahájenie realizácie zrážok zo mzdy klienta vo výške 110,27 eur.

7. Z článku III. zmluvy o postúpení zo dňa 27.11.2014 vyplýva, že touto zmluvou postupuje postupca na postupníka ku dňu účinnosti tejto zmluvy pohľadávku vyplývajúcu zo zmluvy o úvere spolu so všetkým príslušenstvom, všetkými právami a povinnosťami a zabezpečeníami, ktoré sú s pohľadávkou spojené. Postupca ku dňu nadobudnutia účinnosti tejto zmluvy postupuje na postupníka i práva a povinnosti vyplývajúce z rozhodcovských doložiek uzatvorených medzi postupcom a dlžníkmi.

8. V predmetnej veci bolo preukázané, že pohľadávka voči žalobcovi zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX, bola na základe zmluvy o postúpení zo dňa XX.XX.XXXX uzatvorenej medzi žalovaným ako postupcom a spoločnosťou Y. ako postupníkom postúpená na spoločnosť Y.

9. Podľa článku III. predmetnej zmluvy o postúpení postupca na postupníka postúpil pohľadávku vyplývajúcu zo zmluvy o úvere spolu so všetkým príslušenstvom, všetkými právami a povinnosťami a zabezpečeníami, ktoré sú s pohľadávkou spojené.

10. Dohoda o zrážkach zo mzdy, ako zabezpečovací inštitút je právo akcesorickej povahy, sleduje pohľadávku, ktorú zabezpečuje. Sleduje ju aj v prípade zmeny veriteľa postúpením pohľadávky. Postupník, ktorý nastupuje na miesto postupcu, je oprávnený oboznámiť sa so všetkými skutočnosťami, preto postupcovi zákon (§ 528 Obč. zák.) ukladá povinnosť odovzdať postupníkovi všetky doklady a informácie, týkajúce sa postúpenej pohľadávky. Ukladá mu tiež povinnosť vyzosmieť osobu, ktorá zabezpečenie záväzku poskytla, o postúpení pohľadávky, pričom súhlas tejto osoby s postúpením pohľadávky nie je potrebný.

11. Vzhľadom na uvedené je zrejmé, že žalovaný už nie je pasívne vecne legitimovaný v predmetnej veci. Subjektom oprávneným z dohody o zrážkach zo mzdy č. XXXXXXXXXXXX zo dňa XX.X.XXXX je spoločnosť Y., na ktorú bola pohľadávka voči žalobcovi zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX, postúpená zmluvou zo dňa XX.XX.XXXX spolu so zabezpečeníami s pohľadávkou spojenými. V danom prípade v dôsledku singulárnej sukcesie, ostal aktívne vecne legitimovaný odlišný subjekt od žalovaného. Súd preto žalobu žalobcu proti žalovanému zamietol.

12. Proti rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Namietal, že dohoda o zrážkach zo mzdy je absolútne neplatnou z dôvodu, že je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Autorom neprijateľnej zmluvnej podmienky je žalovaný. Na jeho autorstve nič nemení postúpenie pohľadávky na iný subjekt. Ak by mali platiť závery súdu prvej inštancie, dodávateľ by sa vyhol judikovaniu každej neprijateľnej podmienky voči sebe. Ochrana pred neprijateľnými podmienkami sa musí poskytnúť pred zmluvou, počas jej planenia aj po jej zániku. Žalovaný tak je pasívne legitimovaný. Z uvedených dôvodov navrhol rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

13. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

14. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v súlade s § 379 a § 380 CSP v spojení s § 470 ods. 1 a 2 CSP, bez nariadenia pojednávania, pričom dospel k záveru, že rozsudok je potrebné zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

15. V predmetnom konaní sa žalobca žalobou domáha určenia neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy č. XXXXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX uzavretej medzi žalobcom a žalovaným. Predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy je zakomponovaná do zmluvy o úvere uzavretej medzi žalobcom a žalovaným dňa XX.XX.XXXX. Nemali by byť pochybnosti o tom, že zmluva o úvere je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka.

16. Zo zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 27.11.2014 uzatvorenej medzi žalovaným ako postupcom a spoločnosťou Y.-I. a.s. ako postupníkom vyplýva, že pohľadávka žalovaného voči žalobcovi zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX bola postúpená na spoločnosť Y.-I. a.s..

17. Súd prvej inštancie konštatoval, že vzhľadom na postúpenie pohľadávky, žalovaný už nie je pasívne vecne legitimovaný v predmetnom spore.

18. K tomuto odvolací súd uvádza, že z ustanovenia § 524 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že subjekt, na ktorý bola pohľadávka z právneho úkonu postúpená, nevstupuje do postavenia pôvodného účastníka právneho úkonu (veriteľa postúpenej pohľadávky) v celom rozsahu, ale len v rozsahu práv a povinností viažucich sa výlučne na postúpenú pohľadávku. To znamená, že postúpením pohľadávky vzniknutej na základe právneho úkonu nie sú dotknutí jeho účastníci, pokiaľ ide o posudzovanie samotnej existencie, platnosti tohto právneho úkonu a jeho súčastí.

19. Predmetom daného konania je posudzovanie platnosti dohody o zrážkach zo mzdy obsiahnutej v zmluve o úvere, nie plnenie zo zmluvy - pohľadávka, ktorá z tohto právneho úkonu vznikla. Prieči sa koncepcii ochrany spotrebiteľa postup, ktorý by znemožnil spotrebiteľovi domáhať sa určenia neplatnosti úkonu, určenia neprijateľných zmluvných podmienok priamo voči dodávateľovi, ktorý je tým subjektom, s ktorým sa spotrebiteľ rozhodol vstúpiť do zmluvného vzťahu a ktorý (v prípade tzv. formulárových zmlúv typických pre oblasť spotrebiteľských vzťahov) formuloval obsah právneho úkonu, ktorého platnosť má byť posudzovaná. Odvolací súd nepopiera, že dohoda o zrážkach zo mzdy zabezpečuje dlh zo zmluvy, preto s postúpením pohľadávky dodávateľa prechádza na postupníka právo aktivovať tento inštitút, vykonávať práva a povinnosti vyplývajúce z dohody o zrážkach zo mzdy, uvedená okolnosť však nebráni spotrebiteľovi, aby sa domáhal určenia neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy nielen voči postupníkovi ale aj priamo voči dodávateľovi, teda subjektu, s ktorým sa rozhodol vstúpiť do zmluvného vzťahu a ktorý aj po postúpení pohľadávky zostáva účastníkom zmluvy. Obsah spisu nasvedčuje skutočnosti, že v predmetnom prípade to bol práve žalovaný, kto aktivoval inštitút dohody o zrážkach zo mzdy (č.l. 9), preto možnosť domáhať sa určenia neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy voči žalovanému je tým viac opodstatnená. Určenie neplatnosti právneho úkonu či neprijateľnosti zmluvnej podmienky má následne priamy vplyv aj na právneho nástupcu dodávateľa (z neplatného právneho úkonu nevznikajú práva a povinnosti, ktoré by boli spôsobilé v dôsledku postúpenia pohľadávky prejsť na právneho nástupcu dodávateľa; v zmysle § 53a Občianskeho zákonníka určením neprijateľnosti zmluvnej podmienky je viazaný aj právny nástupca dodávateľa), preto takýto postup nemožno označiť za neefektívny, nespôsobilý vyvolať spotrebiteľom želané účinky - nebyť viazaný neplatným právnym úkonom, neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Postúpením pohľadávky nie je možné spotrebiteľovi uberať na početných spotrebiteľských právach, ktoré mu vyplývajú či už z implementovaných alebo iných spotrebiteľských noriem. V tomto smere postúpenie pohľadávky je len postúpením práva na peňažné plnenie vrátane zabezpečenia a ostatné práva voči dodávateľovi bez ďalšieho nezanikli.

20. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd konštatuje, že záver súdu prvej inštancie o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného nie je správny.

21. Za tohto stavu odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil v s poukazom na ust. § 389 ods. 1 písm. c) CSP a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

22. V ďalšom konaní bude úlohou súdu prvej inštancie zaoberať sa posúdením dôvodnosti žaloby, okolnosťami neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy vychádzajúc z pasívnej legitímácie žalovaného.

23. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).